

в) Заеми срѣщу залогъ.

Заемътъ срѣщу залогъ на стока — ние имаме тукъ прѣдъ видъ реалния стоконъ кредитъ — има това прѣдимство прѣдъ сконтирането, че дава възможностъ на притежателя на стоката да чака по-добра цѣна за нея.¹⁾

Организацията на този видъ кредитъ обаче се намѣрва въ прѣка зависимостъ отъ сѣществуването на така нарѣченитѣ варантни складове за стокитѣ и елеватори за зърненитѣ храни, кждѣто да може да се депозира срѣщу една минимална такса за съхранение стоката или продуктитѣ на земледѣлското производство.

Управлението на тѣзи заведения (*magasins généraux*), кждѣто сѣществуватъ такива, издава на стокозаложителя два еднообразни документа, удостоверяващи видѣтъ и количеството на постѣпилата въ склада стока. Единѣтъ отъ тѣзи документи, нареченъ разписка (*récépissé*), остава въ рѣцѣтъ на притежателя на стоката и му служи за да продава послѣдната чрѣзъ едно просто джиросване на разписката, сир. безъ да става нужда да се изважда стоката отъ склада; а вториятъ, нареченъ варантъ (*Warrant*), му дава възможностъ чрѣзъ залагането му въ кое-да-било кредитно учрѣждение да получи заемъ въ размѣръ на 60—80% отъ стойността на заложената стока. Когато настѣпи падежѣтъ на заема, той (заемѣтъ) трѣбва да се погаси отъ послѣдния държателъ на разписката; иначе стоката се продава отъ управлението на магазина на публиченъ търгъ и отъ получената сума се погасява заетата изъ кредитното учрѣждение сума, а остатѣкътъ се прѣдава на законния притежателъ на стоката (послѣдния държателъ на разписката).

Варантния кредитъ, организиранъ на тѣзи начала, има всичкитѣ прѣимущества прѣдъ обикновеното залагане у насъ: стоката въ пѣрвия случай не се изважда изъ сферата на стоковото обращение, когато пѣкъ при днесъ практикуваното залагане у насъ притежателятъ на стоката изпада въ едно безисходно положение, тѣй като за да вземе обратно стоката си той трѣбва да я продаде, а тя не може да бѣде продадена до като изпѣрво не се откупи.

При тѣзи обстоятелства не е чудно, че варантния кредитъ у насъ не е получилъ дори до днесъ съгвѣтния обемъ и развитие нито при Бѣлг. Земледѣлска, нито при Бѣлг. Народна банки.

Даннитѣ, които привеждаме тукъ по-долѣ за реалния стоконъ кредитъ при Б. Н. Банка, покрай заемитѣ срѣщу залогъ на цѣнни книги (облигации) и бижутерийни прѣдмети (златни, сребърни и др. украшения), сѣ една ясна иллюстрация за състоянието на този видъ кредитъ при Б. Н. Банка.

¹⁾ „Капиталѣтъ даденъ подъ залогъ на стока, има сѣщото значение, както и въ този случай, когато се дава при сконтиране на полица. Ако нѣкой склучи заемъ отъ 100 лири стерлинги подъ обезпечение на своитѣ стоки, то ще бѣде сѣщото, ако той продаде стоката си за 100 лири срѣщу полица и тази полица би сконтиралъ при банката. Нѣ такѣвъ заемъ му дава възможностъ да чака по-добро състояние на пазара за своята стока и да избѣгне жертвитѣ, които той би понесълъ за да получи пари за насѣщнитѣ си нужди“. (Вж. рускиятъ прѣводъ на III томъ отъ Капитала на Марксъ, стр. 180).